စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

မြန်မာကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့

ကုန်သွယ်မှုသတင်းအချက်အလက်နှင့် သုတေသနဌာနခွဲ

ကော်ဖီ

ဈေးကွက်အလားအလာလေ့လာချက်

(ITC MARKET SCAN)

အမှတ်စဉ် (၀၀၀၆)

(HS–Code 090111)

Dried, shelled Coffee

DECEMBER 2022

ဈေးကွက်အလားအလာလေ့လာချက်

(ITC MARKET SCAN)

PRODUCT : 090111 Dries, shelled Coffee (excluding roasted and decaffeinated)

(HS–Code 090111)

Dries, shelled beans of species Coffee

ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းဝယ်ယူသောနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာ့ပို့ကုန်နိုင်းယှဉ် လေ့လာချက်

၂၀၂၁ ခုနှစ်၌ ကမ္ဘာ့အများဆုံးကော်ဖီတင်သွင်းသော(၁၀) နိုင်ငံ

Fig 1: Top 10 World importers in 2021

No	Importers	Value Imported in 2021 (US$,000)	Quantity Imported in 2021 (Tons)	Unit Value $/Ton	Market Share %
1	United States of America	4946324	1377322	3591	22.7
2	Germany	3238322	1109980	2917	14.8
3	Italy	1448974	617212	2348	6.6
4	Japan	1183121	399271	2963	5.4
5	Belgium	1007478	341366	2951	4.6
6	Switzerland	778335	192713	4039	3.6
7	Canada	766377	198715	3857	3.5
8	France	666122	224195	2971	3.1
9	Spain	589664	276369	2134	2.7
10	Korea, Republic of	543051	161414	3364	2.5
	other	6657094	2689481	-31135	30.5
	World Total	21824862	7588038		100

Source : ITC Trade Map

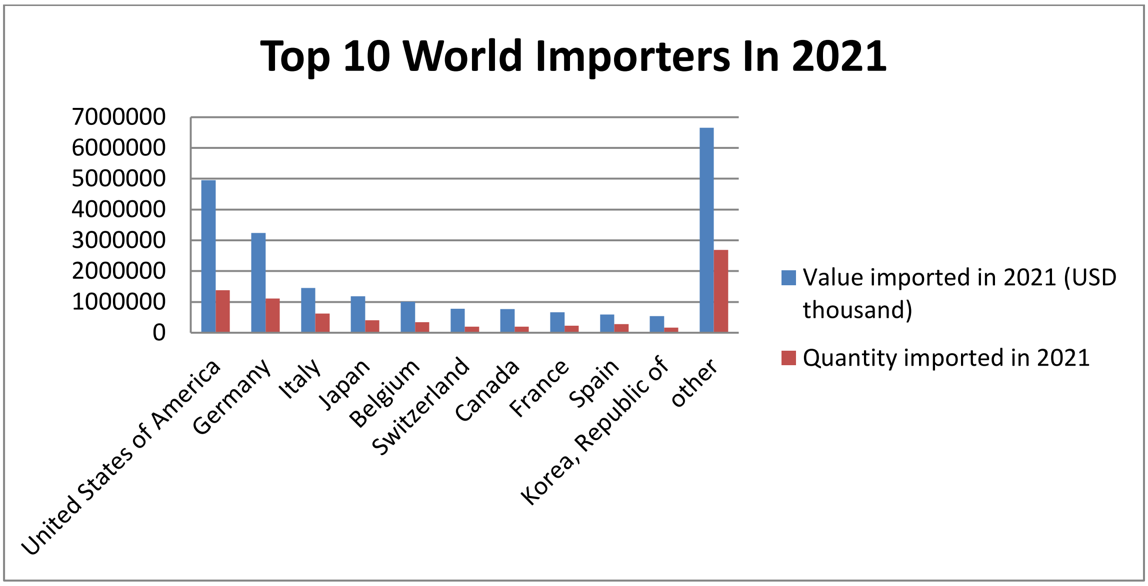
Top 10 World Importers In 2021
7000000
6000000
5000000
4000000
3000000
2000000
1000000
0
United States of America
Germany
Italy
Japan
Belgium
Switzerland
Canada
France
Spain
Korea, Republic of
other
Value imported in 2021 (USD thousand)
Quantity imported in 2021

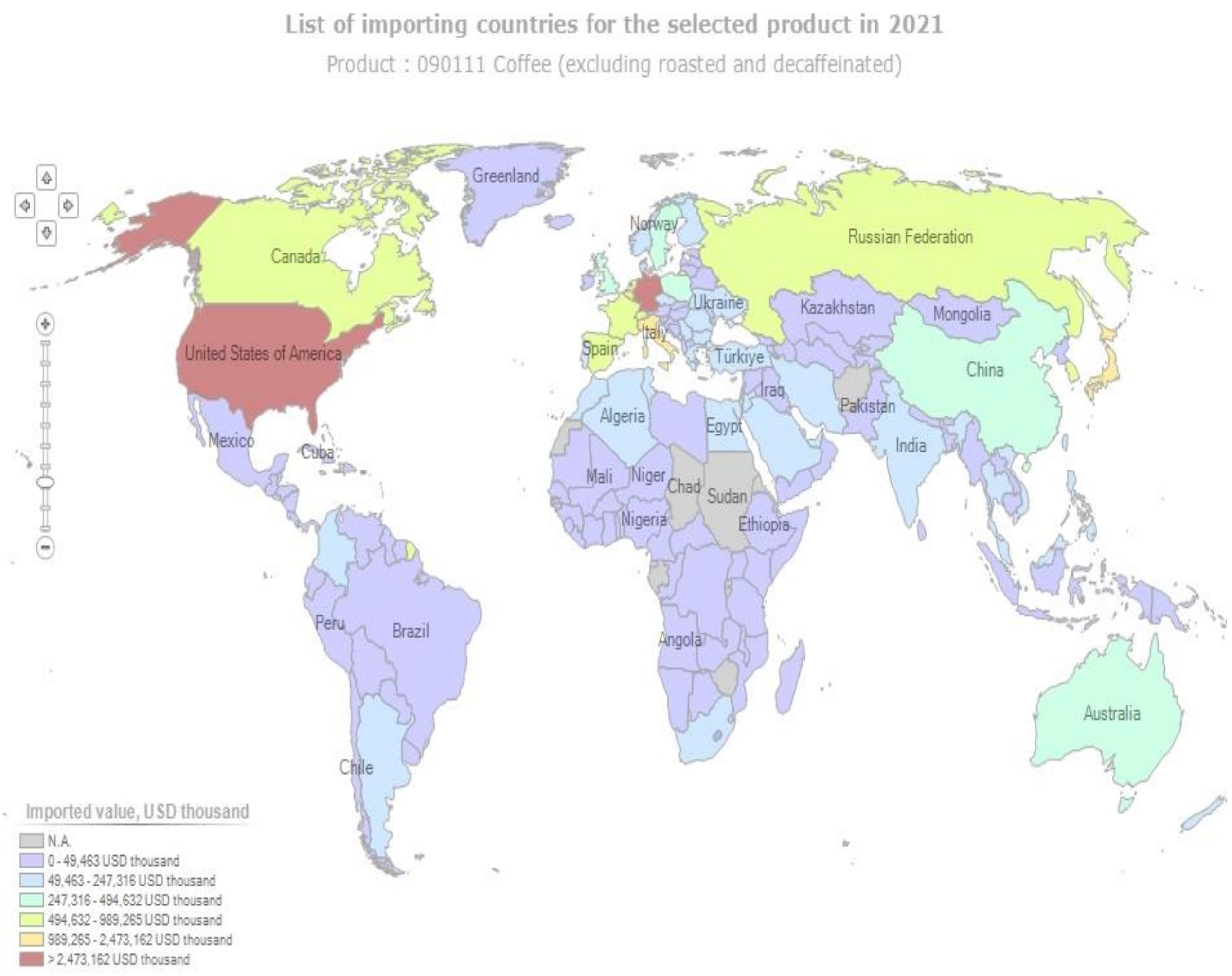
List of importing countries for the selected product in 2021
Product : 090111 Coffee (excluding roasted and decaffeinated)
Greenland
Canada
United States of America
Mexico
Cuba
Peru
Brazil
Chile
Norway
Ukraine
Spain
Italy
Türkiye
Algeria
Egypt
Iraq
Mali
Niger
Chad
Sudan
Nigeria
Ethiopia
Angola
Russian Federation
Kazakhstan
Mongolia
China
Pakistan
India
Australia
Imported value, USD thousand
N.A.
0 - 49,463 USD thousand
49,463 - 247,316 USD thousand
247,316 - 494,632 USD thousand
494,632 - 989,265 USD thousand
989,265 - 2,473,162 USD thousand
> 2,473,162 USD thousand

၁။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် (HS.Code–090111) ကော်ဖီအား အများဆုံးတင်သွင်းခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ၁၀ နိုင်ငံမှာ အမေရိကန်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ဂျပန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ကနေဒါ၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်၊ ကိုရီးယားတို့ဖြစ်ကြသည်ကို ITC Trade Map အရ သိရှိရသည်။ အမေရိကန်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် သွင်းကုန်တန်ဖိုးစုစုပေါင်း ကန်ဒေါ်လာ ၄၉၄၆ ဒသမ ၃၂၄ သန်းရှိပြီး ကမ္ဘာ့ကော်ဖီဈေးကွက်၏ ဈေးကွက်ဝေစု ၂၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း အများဆုံးရရှိထားသည်။ ထို့နောက် ဂျာမနီက သွင်းကုန်တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ ၃၂၃၈ ဒသမ ၃၂၂ သန်းဖိုးတင်သွင်း၍ ဈေးကွက်ဝေစု ၁၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယ၊ အီတလီက သွင်းကုန်တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ ၁၄၄၈ ဒသမ ၉၇၄ သန်းဖိုးတင်သွင်း၍ ဈေးကွက်ဝေစု ၆ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယနေရာတွင်ရှိသည်။ အလားတူ အီတလီ၊ ဂျပန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ကနေဒါ၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်၊ ကိုရီးယားတို့က အစဉ်လိုက်ရပ်တည်လျက်ရှိကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကော်ဖီတင်သွင်းသည့် နိုင်ငံပေါင်း (၂၀၃) နိုင်ငံရှိပြီး ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ၏ တစ်တန်ပေါက်ဈေးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် ဆွတ်ဇာလန်က ဝယ်ယူသည့်ဈေးမှာ ၁ တန်ကို ကန်ဒေါ်လာ ၄၀၃၉ ဖြင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ကနေဒါက ၁ တန်ကို ကန်ဒေါ်လာ ၃၈၅၇ ဖြင့်ဒုတိယ၊ အမေရိကန်က ၁ တန်ကို ကန်ဒေါ်လာ ၃၅၉၁ ဖြင့်တတိယ၊ ကိုရီးယားက ၁ တန်ကို ကန်ဒေါ်လာ ၃၃၆၄ ဖြင့်စတုတ္ထနှင့် ပြင်သစ်က ၁ တန်ကို ကန်ဒေါ်လာ ၂၉၇၁ ဖြင့် ပဥ္စမတို့ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာ့ကော်ဖီတင်ပို့သည့် ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၁)

Fig 2: Top 10 Importers of Myanmar in 2021

No	Importer Countries	Value Imported in 2021(US$,000)	Market Share %	Quantity Imported in 2021 (Tons)	Unit Value $ /Ton
1	Belgium	848	40.7	112	7571
2	Japan	491	23.6	90	5456
3	China	157	7.5	185	849
4	Saudi Arabia	95	4.6	11	8636
5	United Kingdom	88	4.2	14	6286
6	Taipei, Chinese	86	4.1	33	2606
7	Australia	84	4	11	7636
8	United States of America	80	3.8	10	8000
9	France	44	2.1	8	5500
10	United Arab Emirates	38	1.8	44	864

Source : ITC Trade Map

၂။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့ကော်ဖီအား အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချခဲ့သည့် နိုင်ငံများ မှာ ITC Trade Map အရ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ အင်္ဂလန်၊ တိုင်ပေ(တရုတ်) ဩစတြေးလျ၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ယူအေအီးတို့ဖြစ်ကြသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ ၅ နှစ်တာ ကာလအတွင်း ကော်ဖီတင်ပို့မှု

၃။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ကော်ဖီတင်ပို့မှုပမာဏနှင့် တန်ဖိုးမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ကမ္ဘာ့ကော်ဖီတင်ပို့မှုတန်ဖိုးနှင့် အဆင့်နေရာပြဇယား

Fig 3: List of exporters for the selected product

Product: **090111 Dried, shelled Coffee (excluding roasted and decaffeinated)**

Unit : US Dollar thousand

NO	Exporters	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019	Exported value in 2020	Exported value in 2021
1	Brazil	4600238	4359508	4543771	4973689	5804673
2	Colombia	2513780	2267511	2272874	2446598	3091838
3	Viet Nam	3007675	2811711	2135113	1886972	2260617
4	Honduras	1290077	1111140	954728	868635	1287766
5	Ethiopia	936893	793384	793627	793548	1185526
6	Guatemala	747968	679971	662546	650458	926103
7	Indonesia	1175547	808735	872355	809164	842521
8	Belgium	658304	575514	558692	621246	784580
9	Peru	708822	667336	619656	639890	756687
10	Germany	583783	552646	495388	546918	651527
69	Myanmar	1039	2314	1754	1231	2084
	other	4155348	3892974	3636801	3678761	4102670
	World Total	20379474	18522744	17547305	17917110	21696592

Source: ITC Trade Map

မူရင်းဇယားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် (၆၉) တွင်ရှိပါသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ကမ္ဘာ့ကော်ဖီ တင်ပို့မှု ပမာဏနှင့်အဆင့်နေရာပြဇယား

Fig 4: List of exporters for the selected product

Product: **090111** Dried, shelled **Coffee (excluding roasted and decaffeinated)**

No	Exporters	2017 Exported quantity, Tons	2018 Exported quantity, Tons	2019 Exported quantity, Tons	2020 Exported quantity, Tons	2021 Exported quantity, Tons
1	Brazil	1647811	1826997	2214595	2372599	2282771
2	Viet Nam	1434453	856761	1388466	1208071	1222665
3	Colombia	710440	710836	750843	693071	685073
4	Honduras	435337	429741	411802	320566	387661
5	Indonesia	464161	277607	355766	375556	380175
6	Ethiopia	247082	235254	259638	231340	303551
7	Uganda	286998	252166	276836	329372	295949
8	India	262612	229839	232565	205694	263046
9	Belgium	210503	212455	216800	242588	261589
10	Guatemala	203435	205925	216168	188217	225500
70	Myanmar	588	605	812	301	537
	other	1292691	1394064	1399991	1351705	1410039
	World Total	7196111	6632250	7724282	7519080	7718556

Source: ITC Trade Map

မှုရင်းဇယားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် (၇၀) တွင်ရှိပါသည်။

၄။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ကော်ဖီတင်ပို့သော နိုင်ငံ (၁၈၄) နိုင်ငံရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ပမာဏအားဖြင့်တင်ပို့မှုတွင် အဆင့် (၇၀) နှင့်တန်ဖိုးအားဖြင့် တင်ပို့မှုတွင်အဆင့် (၆၉) နေရာတွင် ရှိနေပါသည်။

အာရှတွင် ကော်ဖီတင်သွင်းသော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၁)

Fig 5: Top 11 Asia Importers in 2021

No	Importer Countrys	Value (in USD Thousand)	Quantity (in Tons)	Unit Value (USD/Unit)	Market Share %
1	Japan	1183121	399271	2963	5.4
2	Korea, Republic of	543051	161414	3364	2.5
3	Russian Federation	504179	205269	2456	2.3
4	China	346018	106459	3250	1.6
5	Saudi Arabia	228954	41011	5583	1
6	Malaysia	216047	95650	2259	1
7	Türkiye	173996	67660	2572	0.8
8	Taipei, Chinese	139741	34515	4049	0.6
9	India	117100	80434	1456	0.5
10	Thailand	112795	63528	1776	0.5

Source : ITC Trade Map

၅။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကော်ဖီကို အာရှနိုင်ငံများအနက် အများဆုံးတင်သွင်းလျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှာ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ရုရှား၊ တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ မလေးရှား၊ တူရကီ၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဂျပန်သည် သွင်းကုန်တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ ၁၁၈၃ ဒသမ ၁၂၁ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၃၉၉၂၇၁ တန်ဖြင့်အများဆုံးဝယ်ယူခဲ့ပြီး ကိုရီးယားက ကန်ဒေါ်လာ ၅၄၃ ဒသမ ၀၅၁ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၁၆၁၄၁၄ တန်ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ ရုရှားက ကန်ဒေါ်လာ ၅၀၄ ဒသမ ၁၇၉ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၂၀၅၂၆၉ တန်ဖြင့် တတိယ အများဆုံး ဝယ်ယူလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ မလေးရှား၊ တူရကီ၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းတို့က အစဉ်လိုက်ရှိကြသည်။

အာရှတွင် ကော်ဖီတင်ပို့သော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၁)

Fig 6. Top 10 Asia exporters in 2021

No	Exporter Countries	Value Exported in 2021(US$,000)	Quantity Exported in 2021(Tons)	Unit Value $/Ton	Market Share %
1	Viet Nam	2260613	1222665	1849	10.4
2	Indonesia	842521	380175	2216	3.9
3	India	622910	263046	2368	2.9
4	China	88797	24927	3562	0.4
5	United Arab Emirates	23702	8819	2688	0.1
6	Singapore	22821	3834	5952	0.1
7	Yemen	10596	1085	9766	0
8	Türkiye	10287	3792	2713	0
9	Malaysia	8015	2487	3223	0
10	Taipei, Chinese	6502	888	7322	0

Source : ITC Trade Map

၆။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကော်ဖီကို အာရှနိုင်ငံများအနက် အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှာ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ယူအေအီး၊ စင်ကာပူ၊ ယီမင်၊ တူရကီ၊ မလေးရှား၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဗီယက်နမ်က ကန်ဒေါ်လာ ၂၂၆၀ ဒသမ ၆၁၃ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၁၂၂၂၆၆၅ တန်ဖြင့် အများဆုံးရောင်းချခဲ့ပြီး အင်ဒိုနီးရှားက ကန်ဒေါ်လာ ၈၄၂ ဒသမ ၅၂၁ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၃၈၀၁၇၅ တန်ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ အိန္ဒိယက ကန်ဒေါ်လာ ၆၂၂ ဒသမ ၉၁၀ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၂၆၃၀၄၆ တန်ဖြင့် တတိယအများဆုံး တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် တရုတ်၊ ယူအေအီး၊ စင်ကာပူ၊ ယီမင်၊ တူရကီ၊ မလေးရှား၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)တို့က အစဉ်လိုက်ရပ်တည်လျက် ရှိကြသည်။ တရုတ်၊ မလေးရှား၊ တူရကီ၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ အိန္ဒိယတို့သည် ကော်ဖီတင်သွင်းသည့် နိုင်ငံများဖြစ်သော်လည်း ပြန်လည်တင်ပို့သည့် နိုင်ငံများလည်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ကမ္ဘာ့ကော်ဖီ တင်ပို့သော ထိပ်တန်း (၁၀) နိုင်ငံ (၂၀၂၁)

Fig 7. Top 10 World exporters in 2021

No	Exporter Countries	Value Exported in 2021(US$,000)	Quantity Exporte in 2021(Tons)	Unit Value $/Ton	Market Share %
1	Brazil	5804673	2282771	2543	26.8
2	Colombia	3091838	685073	4513	14.3
3	Viet Nam	2260613	1222665	1849	10.4
4	Honduras	1287766	387661	3322	5.9
5	Ethiopia	1185526	303551	3906	5.5
6	Guatemala	926103	225500	4107	4.3
7	Indonesia	842521	380175	2216	3.9
8	Belgium	784580	261589	2999	3.6
9	Peru	756687	191600	3949	3.5
10	Germany	651527	208007	3132	3
11	Myanmar	2084	537	3881	0

Source : ITC Trade Map

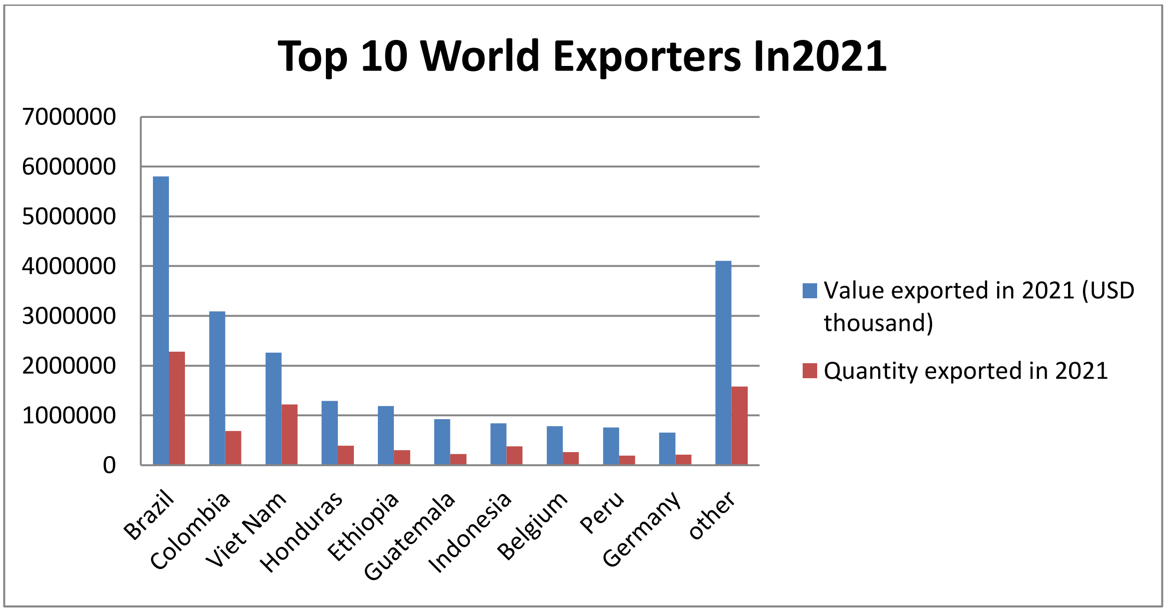

List of exporting countries for the selected product in 2021
Product : 090111 Coffee (excluding roasted and decaffeinated)

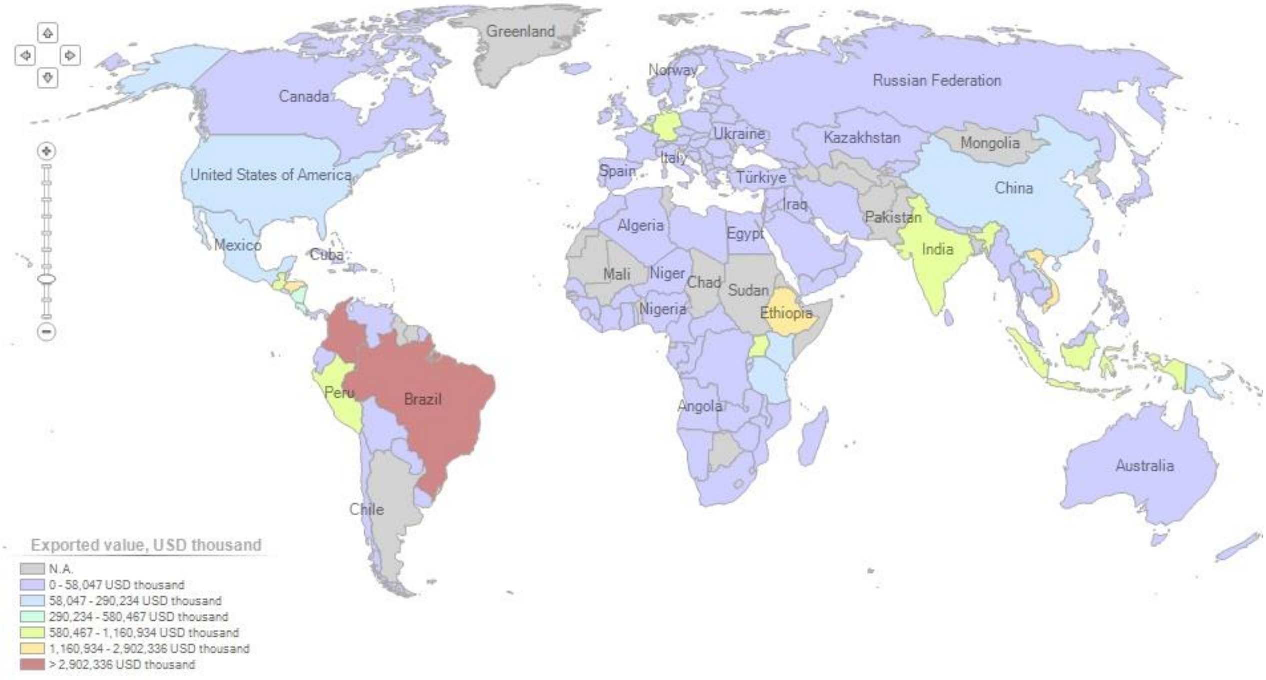

၇။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကော်ဖီ (HS.Code–090111) အားအများဆုံး တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသော ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ၁၀ နိုင်ငံမှာ ဘရာဇီး၊ ကိုလံဘီယာ၊ ဗီယက်နမ်၊ ဟွန်ဒူးရပ်စ်၊ အီသီယိုးပီးယား၊ ဂွါတီမာလာ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ပီရူး၊ ဂျာမနီတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဘရာဇီးက ကန်ဒေါ်လာ ၅၈၀၄ ဒသမ ၆၇၃ သန်းဖိုးရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၂၆ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဦးဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒုတိယနေရာရှိ ကိုလံဘီယာက ကန်ဒေါ်လာ ၃၀၉၁ ဒသမ ၈၃၈ သန်းဖိုးရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၁၄ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ တတိယနေရာရှိ ဗီယက်နမ်က ကန်ဒေါ်လာ ၂၂၆၀ ဒသမ ၆၁၃ သန်းဖိုးရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ဝေစု ၁၀ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိထားသည်။ ထို့နောက် ဟွန်ဒူးရပ်စ်၊ အီသီယိုးပီးယား၊ ဂွါတီမာလာ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ပီရူး၊ ဂျာမနီတို့က အစဉ်လိုက်ရှိကြသည်။ ဈေးနှုန်းအနေဖြင့် ကိုလံဘီယာက ပထမ၊ ဂွါတီမာလာက ဒုတိယ၊ ပီရူးက တတိယ၊ အီသီယိုးပီးယားက စတုတ္ထနှင့် ဟွန်ဒူးရပ်စ်က ပဉ္စမတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကော်ဖီ တင်ပို့သောနိုင်ငံ (၁၅၇) နိုင်ငံရှိပြီး မြန်မာက အဆင့် (၆၉) နေရာတွင် ရှိသည်။

EU နိုင်ငံများမှ ကော်ဖီ တင်သွင်းမှု

၈။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကော်ဖီအများဆုံး တင်သွင်းခဲ့သော EU ထိပ်တန်း (၅) နိုင်ငံမှာ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်တို့ဖြစ်ကြပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် (၅) နှစ်တာ ကာလအတွင်း တန်ဖိုးအားဖြင့်တင်သွင်းမှု ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် (၂) နှစ်တာ ကာလအတွင်း တန်ဖိုးအားဖြင့် တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်–

Fig 8. Top Five EU Importers with the Biggest Growth in value Between 2017 and 2021

No	Importers	Annual growth in value between 2017–2021 (%)	Annual growth in value between 2020–2021 (%)
1	Germany	1	18
2	Italy	-3	17
3	Belgium	5	32
4	France	3	7
5	Spain	-3	2

source : ITC Trade Map

၉။ ကော်ဖီ အများဆုံးတင်သွင်းသော EU ထိပ်တန်း (၅) နိုင်ငံ၏ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွက် တင်သွင်းမှုပမာဏနှင့်တန်ဖိုး၊ တစ်တန်ဈေးနှုန်းနှင့် ဈေးကွက်ဝေစု အခြေအနေများကို အောက်ပါ ဇယားဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

Fig 9. Top Five Dried, shelled Coffee (excluding roasted and decaffeinated) Importers of Eu in 2021

N0	Importers	Select your indicators			
		Value imported in 2021 (USD thousand)	Quantity imported in 2021	Unit value (USD/unit)	Share in world imports (%)
	European Union (EU 28) Aggregation	9461968	3348222		43.4
1	Germany	3238322	1109980	2917	14.8
2	Italy	1448974	617212	2348	6.6
3	Belgium	1007478	341366	2951	4.6
4	France	666122	224195	2971	3.1
5	Spain	589664	276369	2134	2.7

source : ITC Trade Map

၁၀။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် EU နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကော်ဖီတင်သွင်းမှုပမာဏသည် (၃၃၄၈၂၂၂) တန် ဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးအားဖြင့် ကန်ဒေါ်လာ ၉၄၆၁ ဒသမ ၉၆၈ သန်းရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်၏ ဈေးကွက်ဝေစု ၄၃ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း ရယူထားပါသည်။

သွင်းကုန်ခွန်လေ့လာချက်

Tariff Rate of Dried, shelled Coffee (excluding roasted and decaffeinated)

Partenr	Tariff regime	Applied tariff (as reported)
U S A	MFN duties (Applied)	0
Japan	MFN duties (Applied)	0
Belgium	MFN duties (Applied)	0
China	MFN duties (Applied)	0.08
	Preferential tariff for 2 Least Developed Countries	0
	Preferential tariff for ASEAN countries	0.05
India	MFN duties (Applied)	1
	Preferential tariff for ASEAN countries	0.45
Germany	MFN duties (Applied)	0
Viet Nam	MFN duties (Applied)	0.15
	Preferential tariff for AANZFTA countries	0
	Preferential tariff for ASEAN countries	0
U A E	MFN duties (Applied)	0
Singapore	MFN duties (Applied)	0
Yemen	MFN duties (Applied)	0.25
Turkiye	MFN duties (Applied)	0.08
	Preferential tariff for Least Developed Countries	0.06
Taipei chinese	MFN duties (Applied)	0
	Preferential tariff for Least Developed Countries	0
Italy	MFN duties (Applied)	0
Saudi Arabia	MFN duties (Applied)	0
Thailand	MFN duties (Applied)	0.9
	Preferential tariff for ASEAN countries	0.05
Russian Federation	MFN duties (Applied)	0
France	MFN duties (Applied)	0
Spain	MFN duties (Applied)	0

Source: Market Access Map

၁၁။ အခွန်စည်းကြပ်မှုကို လေ့လာရာတွင် အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျာမနီ၊ ယူအေအီး၊ စင်ကာပူ၊ အီတလီ၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်၊ ရုရှားတို့သည် MFN duties သုည ရာခိုင်နှုန်း၊ တရုတ်က MFN duties သုညဒသမ ၀၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ LDC Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ASEAN Countries သုညဒသမ ၀၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ အိန္ဒိယက MFN duties ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ ASEAN Countries သုညဒသမ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဗီယက်နမ်က MFN duties သုညဒသမ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ AANZFTA Countries, ASEAN Countries သုညရာခိုင်နှုန်း၊ ယီမင်က MFN duties သုညဒသမ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ တူရကီက MFN duties သုညဒသမ ၀၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ LDC Countries သုညဒသမ ၀၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)က MFN duties သုညရာခိုင်နှုန်း၊ LDC Countries သုည ရာခိုင်နှုန်း၊ ထိုင်းက MFN duties သုညဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း၊ ASEAN Countries သုညဒသမ ၀၅ ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်ထားကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရသည်။

အလားအလာရှိသော ဈေးကွက်တစ်ခုစီလေ့လာချက်

တရုတ် ဈေးကွက်

Fig 10 : Top 10 world exporters to China in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Guatemala	72645	21	16426	4423
Ethiopia	60747	17.6	13154	4618
Brazil	54662	15.8	19496	2804
Viet Nam	54247	15.7	32358	1676
Colombia	50689	14.6	10889	4655
Indonesia	14357	4.1	4877	2944
Uganda	7777	2.2	3911	1988
Panama	4840	1.4	121	40000
Costa Rica	4162	1.2	537	7750
Honduras	3571	1	878	4067
Myanmar	37	0	6	6167

Source : ITC Trade Map

၁၂။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဂွါတီမာလာမှ အများဆုံးတင်ပို့ထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည် အဆင့်(၂၉)တွင်ပါဝင်သော်လည်း တရုတ်နိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၂ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ထပ်မံတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ဘယ်လ်ဂျီယံ ဈေးကွက်

Fig 11 : Top 10 world exporters to Belgium in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	344338	34.2	127967	2691
Honduras	115205	11.4	33443	3445
Viet Nam	89400	8.9	46236	1934
Colombia	84291	8.4	19837	4249
Peru	55819	5.5	13389	4169
India	35713	3.5	13648	2617
Ethiopia	35431	3.5	8380	4228
Nicaragua	29165	2.9	8019	3637
Uganda	29082	2.9	14314	2032
Guatemala	26704	2.7	6328	4220
Myanmar	540	0.1	122	4426

Source : ITC Trade Map

၁၃။ ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၃၄ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည် အဆင့်(၃၅) တွင်ရှိသော်လည်း ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအား ထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကိုပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ဂျာမနီ ဈေးကွက်

Fig 12 : Top 10 world exporters to Germany in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	1247136	38.5	442766	2817
Viet Nam	386694	11.9	206823	1870
Honduras	326040	10.1	90626	3598
Colombia	239573	7.4	54298	4412
Ethiopia	182551	5.6	47447	3847
Peru	163247	5	37924	4305
Uganda	110572	3.4	55311	1999
India	84065	2.6	32438	2592
Guatemala	49532	1.5	11208	4419
Nicaragua	49195	1.5	12570	3914
Myanmar	34	0	7	4857

Source : ITC Trade Map

၁၄။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၃၈ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည်အဆင့်(၅၃)တွင် ရှိသော်လည်း ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်း မြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ဂျပန် ဈေးကွက်

Fig 13: Top 10 world exporter to Japan in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	402266	34	145426	2766
Colombia	201316	17	46735	4308
Viet Nam	175026	14.8	99848	1753
Guatemala	89957	7.6	19856	4530
Ethiopia	69911	5.9	19477	3589
Indonesia	62603	5.3	24827	2522
Tanzania, United Republic of	45983	3.9	13524	3400
Honduras	35146	3	10081	3486
Lao People's Democratic Republic	12551	1.1	3693	3399
Kenya	10472	0.9	1402	7469
Myanmar	545	0	95	5737

Source : ITC Trade Map

၁၅။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည်အဆင့် (၃၁)တွင်ရှိသော်လည်း ဂျပန်နိုင်ငံသည်အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ဆော်ဒီအာရေဗျ ဈေးကွက်

Fig 14: Top 10 world exporter to Saudi Arabia in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Ethiopia	152851	66.8	29687	5149
Brazil	19216	8.4	3750	5124
India	16447	7.2	3466	4745
Colombia	13770	6	1605	8579
El Salvador	4025	1.8	295	13644
Costa Rica	3483	1.5	150	23220
Guatemala	2669	1.2	234	11406
Indonesia	1984	0.9	217	9143
United States of America	1949	0.9	157	12414
Uganda	1649	0.7	265	6223
Myanmar	97	0	0	

Source : ITC Trade Map

၁၆။ ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၆၆ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည် အဆင့်(၂၇)တွင် ရှိသော်လည်း ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ထပ်မံတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

တိုင်ပေ(တရုတ်) ဈေးကွက်

Fig 15: Top 10 world exporter to Taipei, Chinese in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Ethiopia	24459	17.5	4450	5496
Brazil	24271	17.4	8670	2799
Colombia	23199	16.6	5160	4496
Guatemala	15684	11.2	3628	4323
Indonesia	14145	10.1	4424	3197
Nicaragua	9549	6.8	2470	3866
Costa Rica	5018	3.6	673	7456
Panama	4433	3.2	188	23580
Honduras	3010	2.2	778	3869
El Salvador	2416	1.7	634	3811
Myanmar	63	0	23	2739

Source : ITC Trade Map

၁၇။ တိုင်ပေ(တရုတ်)နိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၁၇ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည်အဆင့် (၃၂)တွင်ရှိသော်လည်း တိုင်ပေ(တရုတ်)နိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ယူအေအီး ဈေးကွက်

Fig 16: Top 10 world exporter to United Arab Emirates in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	17949	25.7	6965	2577
India	12885	18.5	4705	2739
Ethiopia	11501	16.5	2169	5302
Indonesia	8284	11.9	3699	2240
Nicaragua	5685	8.1	1549	3670
Colombia	5613	8	990	5670
United Kingdom	1420	2	188	7553
Kenya	1073	1.5	278	3860
Guatemala	862	1.2	178	4843
Tanzania, United Republic of	797	1.1	230	3465
Myanmar	38	0.1	44	864

Source : ITC Trade Map

၁၈။ ယူအေအီးနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၂၅ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ယင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည်အဆင့် (၂၈) တွင်ရှိသော်လည်း ယူအေအီးနိုင်ငံသည် အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် မူလဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ထိုင်း ဈေးကွက်

Fig 17: Top 10 world exporter to Thailand in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Viet Nam	86256	76.5	48723	1770
Lao People's Democratic Republic	17371	15.4	9784	1775
Indonesia	8077	7.2	4721	1711
Brazil	633	0.6	205	3088
Colombia	134	0.1	30	4467
Guatemala	84	0.1	21	4000
Kenya	53	0	11	4818
Nicaragua	37	0	1	37000
Costa Rica	27	0	4	6750
Panama	27	0	2	13500

Source : ITC Trade Map

၁၉။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၇၆ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါသေးသဖြင့် ဈေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

အိန္ဒိယ ဈေးကွက်

Fig 18: Top 10 world exporter to India in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Kenya	33613	28.7	24306	1383
Indonesia	30390	26	19971	1522
Viet Nam	22559	19.3	13593	1660
Uganda	16571	14.2	12224	1356
Brazil	3762	3.2	2705	1391
Côte d'Ivoire	2034	1.7	1423	1429
Tanzania, United Republic of	1559	1.3	1265	1232
Belgium	1127	1	1592	708
Honduras	1117	1	793	1409
Cameroon	1013	0.9	726	1395

Source : ITC Trade Map

၂၀။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏စျေးကွက်သို့ ကင်ညာနိုင်ငံသည် စျေးကွက်ဝေစု ၂၈ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါသေးသဖြင့် စျေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

တူရကီ စျေးကွက်

Fig 19: Top 10 world exporter to Turkiye in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	140545	80.8	57707	2435
Colombia	9296	5.3	2097	4433
India	6895	4	2951	2336
Guatemala	4833	2.8	1025	4715
Ethiopia	3234	1.9	750	4312
Uganda	1935	1.1	941	2056
Tanzania, United Republic of	1402	0.8	547	2563
Honduras	1187	0.7	287	4136
Viet Nam	954	0.5	459	2078
Nicaragua	726	0.4	153	4745

Source : ITC Trade Map

၂၁။ တူရကီနိုင်ငံ၏စျေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် စျေးကွက်ဝေစု ၈၀ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ တူရကီနိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါသေးသဖြင့် စျေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

အီတလီ ဈေးကွက်

Fig 20: Top 10 world exporter to Italy in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	474774	32.8	184914	2568
Viet Nam	232121	16	129572	1791
Uganda	177957	12.3	101408	1755
India	121526	8.4	55900	2174
Colombia	59551	4.1	15042	3959
Honduras	57091	3.9	17210	3317
Indonesia	40552	2.8	22078	1837
Ethiopia	37486	2.6	8763	4278
Guatemala	33668	2.3	8456	3982
Germany	28971	2	8081	3585

Source : ITC Trade Map

၂၂။ အီတလီနိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်ဝေစု ၃၂ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးရရှိထားပါသည်။ အီတလီနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ EU Top 5 စာရင်းဝင်းခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါဝင်သေးသဖြင့် ဈေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

စင်ကာပူ ဈေးကွက်

Fig 21: Top 10 world exporter to Singapore in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Indonesia	9688	41.4	5278	1836
Brazil	3258	13.9	951	3426
Colombia	2774	11.9	581	4775
Ethiopia	1366	5.8	237	5764
Malaysia	1332	5.7	528	2523
Guatemala	880	3.8	145	6069
Viet Nam	614	2.6	297	2067
Japan	378	1.6	187	2021
Australia	348	1.5	52	6692
Papua New Guinea	345	1.5	74	4662

Source : ITC Trade Map

၂၃။ စင်ကာပူနိုင်ငံသည် အာရှနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါဝင်သေးသဖြင့် စျေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

ဗီယက်နမ် စျေးကွက်

Fig 22: Top 10 world exporter to Viet Nam in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Lao People's Democratic Republic	44412	65.9	21428	2073
Indonesia	10107	15	6714	1505
Brazil	7153	10.6	3050	2345
China	1313	1.9	394	3332
Colombia	1170	1.7	226	5177
Honduras	613	0.9	181	3387
India	570	0.8	215	2651
Singapore	559	0.8	124	4508
Germany	270	0.4	82	3293
Korea, Republic of	254	0.4	105	2419

Source : ITC Trade Map

၂၄။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် အာရှနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါဝင်သေးသဖြင့် စျေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

ယီမင် စျေးကွက်

Fig 23: Top 2 world exporter to Yemen in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Ethiopia	1696	88.7	589	2879
Saudi Arabia	217	11.3	23	9435

Source : ITC Trade Map

၂၅။ ယီမင်နိုင်ငံသည် အာရှနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါဝင်သေးသဖြင့် စျေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

အမေရိကန် ဈေးကွက်

Fig 24: Top 10 world exporter to United States of America in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Colombia	1270415	25.7	277168	4584
Brazil	1201925	24.3	446979	2689
Guatemala	409791	8.3	87634	4676
Honduras	357226	7.2	94528	3779
Nicaragua	258386	5.2	65031	3973
Viet Nam	254385	5.1	135147	1882
Indonesia	205699	4.2	50803	4049
Mexico	192727	3.9	48736	3955
Peru	171825	3.5	37452	4588
Ethiopia	165402	3.3	29123	5679
Myanmar	82	0	10	8200

Source : ITC Trade Map

၂၆။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာသည်အဆင့်(၅၅)တွင် ပါဝင်သဖြင့် မူလဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့တင်ပို့သင့်ပါသည်။

ရုရှား ဈေးကွက်

Fig 25: Top 10 world exporter to Russian Federation in 2021

Country	Value(in USD Thousand)	Market Share %	Quantity (in Tons)	Unit Value $/Ton
Brazil	184575	36.6	71461	2583
Viet Nam	161855	32.1	82492	1962
Indonesia	26532	5.3	13474	1969
Colombia	25543	5.1	5801	4403
Ethiopia	20729	4.1	5519	3756
Honduras	18089	3.6	4909	3685
Uganda	14803	2.9	7169	2065
China	9954	2	2562	3885
Peru	6658	1.3	1695	3928
India	6534	1.3	2647	2468

Source : ITC Trade Map

၂၇။ ရုရှားနိုင်ငံသည် အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုတွင် မြန်မာမပါဝင်သေးသဖြင် ဈေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလားအလာအကောင်းဆုံး ဈေးကွက်များရွေးချယ်ခြင်း

၂၈။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကော်ဖီအများဆုံးတင်သွင်းသော ထိပ်တန်းနိုင်ငံများကို လေ့လာရာတွင် အမေရိကန်သည် ကမ္ဘာ့ကော်ဖီအများဆုံးဝယ်ယူသောနိုင်ငံဖြစ်ပြီး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ ဈေးကွက်ဝေစု ၂၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းရရှိထားသည်။ ဒုတိယနေရာရှိ ဂျာမနီက ဈေးကွက်ဝေစု ၁၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ တတိယနေရာရှိ အီတလီက ဈေးကွက်ဝေစု ၆ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိထားသည်။

၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကော်ဖီတင်ပို့သောနိုင်ငံပေါင်း (၁၄) နိုင်ငံရှိပြီး အများဆုံးတင်ပို့လျက်ရှိသော ထိပ်တန်း(၁၀)နိုင်ငံမှာ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ အင်္ဂလန်၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ ဩစတြေးလျ၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ယူအေအီးတို့ဖြစ်ကြောင်း ITC Trade Map Data အရ တွေ့ရှိရပါသည်။

၃၀။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ကော်ဖီတင်ပို့မှု ပို့ကုန်အဆင့် (၆၉) တွင် တည်ရှိကာ ဆော်ဒီအာရေဗျသို့တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၂၇)၊ ယူအေအီးသို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၂၈)၊ တရုတ်သို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၂၉)၊ ဂျပန်သို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့် (၃၁)၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)သို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၃၂) ပြင်သစ်သို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၃၄)၊ ဩစတြေးလျနှင့်ဘယ်လ်ဂျီယံသို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၃၅)၊ အင်္ဂလန်သို့ တင်ပို့မှုတွင် အဆင့်(၄၄)၊ အမေရိကန်သို့ တင်ပို့မှုတွင်အဆင့်(၅၅) နေရာများတွင် စာရင်းဝင်လျက်ရှိပါသည်။

၃၁။ ထူးခြားချက်အနေဖြင့် ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံသည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကန်ဒေါ်လာ ၆၅၈ သန်းကျော်ဖိုးနှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကန်ဒေါ်လာ ၇၈၄ သန်းကျော်ဖိုး တင်ပို့ခဲ့ပြီး Top 8 Exporter အနေဖြင့် တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့သော် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပမှကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀၇ သန်းကျော်ဖိုး တင်သွင်းထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၃၂။ ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကန်ဒေါ်လာ ၅၈၃ သန်းကျော်ဖိုးနှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကန်ဒေါ်လာ ၆၅၁ သန်းကျော်ဖိုး တင်ပို့ခဲ့ပြီး Top 10 Exporter အနေဖြင့် တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပမှ ကန်ဒေါ်လာ ၃၂၃၈ သန်းကျော်ဖိုး တင်သွင်းထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဘယ်လ်ဂျီယံနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့သည် ပြည်တွင်းစားသုံးမှုအတွက် ပြည်ပမှတင်သွင်းပြီး Re-Export ဆောင်ရွက်နေသည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃၃။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကော်ဖီတင်ပို့သောနိုင်ငံ (၁၈၄) နိုင်ငံရှိပြီး မြန်မာသည် အဆင့် (၆၉) တွင် တည်ရှိနေပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တစ်ခုတည်းကြည့်ရာတွင် (၁၅၇) နိုင်ငံသာရှိပြီး (၂၇) နိုင်ငံလျော့ကျနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာသည်အဆင့်(၆၉)နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။

၃၄။ တရုတ်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျာမနီ၊ ဂျပန်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ ယူအေအီး၊ အမေရိကန်နိုင်ငံတို့သည် ကမ္ဘာ့ဝယ်လိုအား၊ အာရှဝယ်လိုအားထိပ်တန်းနိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် လက်ရှိဈေးကွက်ကို ပိုမိုတိုးချဲ့သင့်ပြီး ထိုင်း၊ အိန္ဒိယ၊ တူရကီ၊ အီတလီ၊ စင်ကာပူ၊ ဗီယက်နမ်၊ ယီမင်၊ ရုရှားနိုင်ငံတို့သည် အခွန်နည်းပါးခြင်း၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းမှုရာခိုင်နှုန်းမြင့်လာခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံများသို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကော်ဖီတင်ပို့ထားခြင်းမရှိသေးကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ၎င်းနိုင်ငံများသို့ ဈေးကွက်သစ်ထိုးဖောက်သင့်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေလေ့လာခြင်း

ဇယား-၂၆ ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု (၂၀၂၀-၂၀၂၁)

စဉ်	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်	စိုက်ဧရိယာ (ဧက)	ရိတ်သိမ်းဧရိယာ (ဧက)	အထွက်နှုန်း (ပိဿာ)	အထွက် (ပိဿာ)	အထွက် (တန်)
၁	နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ	၄၁၅	၄၁၅	၁၁၂.၀၀	၄၆၄၈၀	၇၅.၈၈၆
၂	ကချင်ပြည်နယ်	၁၃၉၉	၁၂၅၃	၁၃၉.၃၀	၁၇၄၅၄၂	၂၈၄.၉၆၇
၃	ကယားပြည်နယ်	၇၀၉	၅၃၂	၁၃၄.၉၅	၇၁၇၉၃	၁၁၇.၂၁၃
၄	ကရင်ပြည်နယ်	၁၀၀၂၉	၇၅၅၁	၁၇၂.၃၅	၁၃၀၁၃၈၂	၂၁၂၄.၇၀၅
၅	ချင်းပြည်နယ်	၁၀၁၆	၆၄၄	၁၂၂.၉၀	၇၉၁၄၇	၁၂၉.၂၁၉
၆	စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး	၆၇၈	၅၆၇	၁၉၈.၉၄	၁၁၂၇၉၉	၁၈၄.၁၆၂
၇	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး	၇၆၃	၁၆၄	၁၉၆.၆၃	၃၂၂၄၈	၅၂.၆၄၉
၈	ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး	၁၁၁	၇၀	၁၅၄.၆၉	၁၀၈၂၈	၁၇.၆၇၈
၉	မကွေးတိုင်းဒေသကြီး	၁၄၁၅	၆၅၆	၄၄.၁၃	၂၈၉၄၇	၄၇.၂၆၀
၁၀	မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး	၅၈၆၆	၂၃၈၆	၁၄၁.၅၉	၃၃၇၈၄၄	၅၅၁.၅၈၂
၁၁	မွန်ပြည်နယ်	-	-	-	-	-
၁၂	ရခိုင်ပြည်နယ်	-	-	-	-	-
၁၃	ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး	-	-	-	-	-
၁၄	ရှမ်းပြည်နယ်	၂၇၅၃၇	၁၇၄၁၄	၁၉၁.၀၅	၃၃၂၆၉၈၅	၅၄၃၁.၈၁၂
	ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း)	၁၀၆၀၁	၇၂၉၆	၁၄၃.၁၈	၁၀၄၄၆၁၆	၁၇၀၅.၄၉၆
	ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)	၁၄၇၂၀	၉၅၇၇	၂၃၀.၉၅	၂၂၁၁၇၈၇	၃၆၁၁.၀၈၁
	ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း)	၂၂၁၆	၅၄၁	၁၃၀.၄၇	၇၀၅၈၂	၁၁၅.၂၃၆
၁၅	ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး	၃၁၀	၃၁၀	၆၂.၃၄	၁၉၃၂၅	၃၁.၅၅၁
	ပြည်ထောင်စုချုပ်	**၅၀၂၄၈**	**၃၁၉၆၂**	**၁၇၃.၄၀**	**၅၅၄၂၃၂၀**	**၉၀၄၈.၆၈၆**

Source: စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

မှတ်ချက်။ ၁ တန်= ၆၁၂.၅၀ ပိဿာဖြင့် တွက်ချက်ထားပါသည်။

ပြည်တွင်းကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)ထွက်ရှိမှု (၂၀၂၀-၂၀၂၁)

၃၅။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကော်ဖီ (အစိမ်းစေ့) ထွက်ရှိခဲ့သော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှာ နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း၊ အရှေ့ပိုင်း)၊ စစ်ကိုင်း၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ မကွေး၊ မန္တလေး နှင့်ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) အများဆုံးထွက်ရှိရာ ပြည်နယ် နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများမှာ ရှမ်းပြည်နယ်သည် စိုက်ဧက ၂၇၅၃၇၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၁၉၁ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း ၅၄၃၁ တန်ကျော်အများဆုံး ထွက်ရှိထားပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ် သည် စိုက်ဧက ၁၀၀၂၉၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၁၇၂ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း ၂၁၂၄ တန်ကျော် ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် စိုက်ဧက ၅၈၆၆၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၁၄၁ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း ၅၅၁ တန်ကျော်ဖြင့် တတိယအများဆုံး၊ ကချင်ပြည်နယ်သည် စိုက်ဧက ၁၃၉၉၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၁၃၉ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း ၂၈၄ တန်ကျော်ဖြင့် စတုတ္ထအများဆုံးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးသည် စိုက်ဧက ၆၇၈၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၁၉၈ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း ၁၈၄ တန်ကျော်ဖြင့် ပဉ္စမအများဆုံးထွက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း၊ အရှေ့ပိုင်း) တို့တွင် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသသည် စိုက်ဧက ၁၄၇၂၀၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်း ၂၃၀ ပိဿာကျော်ဖြင့် စုစုပေါင်း တန်ချိန် ၁၇၀၅ တန်ကျော် အများဆုံး ထွက်ရှိပါ သည်။

၃၆။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခုနှစ် ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)ထွက်ရှိမှု နှိုင်းယှဉ်ချက်မှာ အောက်ပါဇယားအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ဇယား-၂၇

ခုနှစ်	စိုက်ဧရိယာ (ဧက)	ရိတ်ဧရိယာ (ဧက)	အထွက်နှုန်း (ပိဿာ)	အထွက် (ပိဿာ)
၂၀၂၀-၂၀၂၁	၅၀၂၄၈	၃၁၉၆၂	၁၇၃.၄၀	၅၅၄၂၃၂၀
၂၀၁၉-၂၀၂၀	၄၉၇၀၉	၃၁၅၆၁	၁၇၂.၈၇	၅၄၅၅၈၆၀
နှိုင်းယှဉ်ချက်	(+) ၅၃၉	(+) ၄၀၁	(+) ၀.၅၃	(+) ၈၆၄၆၀

Source: စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

စိုက်ဧရိယာ

၃၇။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) စိုက်ဧရိယာမှာ (၅၀၂၄၈) ဧကဖြစ်၍ ယခင်နှစ်စိုက်ဧရိယာ (၄၉၇၀၉) ဧကနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် (၅၃၉) ဧကတိုးခဲ့ပါသည်။ မွန်ပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့မှအပ ကျန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် စိုက်ပျိုးပါသည်။ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့မှအပ ကျန်တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တို့တွင် တောင်သူများမှ စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်သောသီးနှံဖြစ်သဖြင့် ပိုမိုတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ရိတ်သိမ်းဧရိယာ

၃၈။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) ရိတ်သိမ်းဧရိယာမှာ (၃၁၉၆၂)ဧကဖြစ်၍ ယခင်နှစ် ရိတ်သိမ်းဧရိယာ (၃၁၅၆၁) ဧကနှင့်နှိုင်းယှဉ်သော် (၄၀၁) ဧကတိုးပါသည်။ သက်တမ်းပြည့်မီသည့် ကော်ဖီစိုက် ဧရိယာတိုးလာခြင်းကြောင့် ရိတ်သိမ်းဧရိယာတိုးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဧကအထွက်နှုန်း

၃၉။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမှာ (၁၇၃.၄၀) ပိဿာချိန်ဖြစ်၍ ယခင်နှစ် (၁၇၂.၈၇) ပိဿာနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် (၀.၅၃) ပိဿာတိုးပြီး များစွာကွာခြားမှုမရှိပါ။

စုစုပေါင်း အထွက်နှုန်း

၄၀။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) စုစုပေါင်းအထွက်မှာ (၅၅၄၂၃၂၀) ပိဿာဖြစ်၍ ယခင်နှစ်စုစုပေါင်းအထွက် (၅၄၅၅၈၆၀) ပိဿာနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် (၈၆၄၆၀) ပိဿာတိုးပါသည်။ စိုက်ဧရိယာ၊ ရိတ်သိမ်းဧရိယာနှင့် တစ်ဧကအထွက်နှုန်းတို့ တိုးခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား-၂၈ ၂၀၂၂ - ဇန်နဝါရီလမှ အောက်တိုဘာလထိ တန်ဖိုး- ကန်ဒေါ်လာသန်း

စဉ်	လအမည်	ကုန်ပစ္စည်းအမည်	ရေတွက်ပုံ	အရေအတွက်	တန်ဖိုး
၁	ဇန်နဝါရီလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၁၆.၀၀၀	၀.၀၉၂
၂	ဖေဖော်ဝါရီလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၉၄.၉၀၀	၀.၁၃၅
၃	မတ်လ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၂၈.၂၀၀	၀.၀၆၆
၄	ဧပြီလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၆၁.၄၂၀	၀.၀၇၇
၅	မေလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၂၃၃.၃၈၀	၀.၆၂၂
၆	ဇွန်လ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၁၃၆.၆၃၀	၀.၆၆၉
၇	ဇူလိုင်လ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၇၀.၄၅၁	၀.၃၂၂
၈	ဩဂုတ်လ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	၂၅၃.၈၆၇	၁.၀၅၆
၉	စက်တင်ဘာလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	**၁၃၆.၆၁၀**	**၀.၆၇၈**
၁၀	အောက်တိုဘာလ	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	မတန်	**၃၉.၂၃၃**	**၀.၀၆၈**
	စုစုပေါင်း	ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)	**မတန်**	**၁၀၇၀.၆၉၁**	**၃.၇၈၅**

Source: ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)တင်ပို့မှု

၄၁။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ အောက်တိုဘာလထိ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့ ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့) တင်ပို့မှု စုစုပေါင်း ကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၇၈၅ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် ၁၀၇၀ တန်ကျော် တင်ပို့လျက်ရှိသည်ကို ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ပေးပို့သော Data အရ သိရသည်။

၄၂။ ဩဂုတ်လတွင် ကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၀၅၆ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၂၅၃ တန်ကျော်ဖြင့် ကော်ဖီ(အစိမ်းစေ့)အများဆုံး တင်ပို့ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စက်တင်ဘာလတွင် ကန်ဒေါ်လာ သုညဒသမ ၆၇၈ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၁၃၆ တန်ကျော်ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ ဇွန်လတွင် ကန်ဒေါ်လာ သုညဒသမ ၆၆၉ သန်းဖိုးနှင့် အရေအတွက် တန်ချိန် ၁၃၆ တန်ကျော်ဖြင့် တတိယအများဆုံး တင်ပို့ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကော်ဖီခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

၄၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကော်ဖီကို ၁၈၈၅ ခုနှစ်က စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ကော်ဖီကို ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် အများအပြားစိုက်ပျိုးလျက် ရှိပါသည်။

၄၄။ ကော်ဖီပင်သည် အမြဲစိမ်းအပင်မျိုးဖြစ်ပြီး သဘာဝအတိုင်းထားပါက ပေ ၂၀ ကျော်အထိ အမြင့်ရှိပြီး ကော်ဖီတစ်ပင်သည် အနှစ်၂၀ ကြာအောင် အသီးသီးပါသည်။ ကော်ဖီပင်သည် နှစ်ရှည်ပင်ဖြစ်ပြီး နှစ်ရှည်ဝင်ငွေရရှိမည့် သီးနှံပင်ဖြစ်ပါသည်။ သုံးနှစ်သားမှစတင်၍ ဖူးပွင့်ပြီး အသီးသီးပါသည်။ ငါးနှစ်သားအထက်တွင် စတင်၍ အသီးအထွက်နှုန်းကောင်းမွန်ပြီး ဝင်ငွေ တိုးတက် ရရှိစေပါသည်။

၄၅။ ကော်ဖီပင်ကို မျိုးစေ့မှမျိုးပွားနည်း၊ ပင်ပိုင်းမျိုးပွားနည်းနှင့် Tissue Culture နည်းဖြင့် မျိုးပွားနည်းဟူ၍ မျိုးပွားနည်း (၃) မျိုးရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ကော်ဖီပင်များ စိုက်ပျိုးရာတွင် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ကော်ဖီများရရှိရေးတို့အတွက် မျိုးကောင်း မျိုးသန့် မိခင်အပင်များကို ရွေးချယ်၍ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဒီဇင်ဘာလ၊ ဇန်နဝါရီလများတွင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ကော်ဖီပင်များကို ပုံမှန်အားဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပျိုးထောင်ကြသည် ဟု သိရပါသည်။

၄၆။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေနိမ့်ကော်ဖီ (Robusta) နှင့် ကုန်မြင့်ကော်ဖီ (Arabica) ဟူ၍ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။ ကုန်းမြင့်ကော်ဖီစိုက်ပျိုးရန် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်ဒေသများသည် ရေမြေရာသီဥတု သင့်တော်ပြီး မြေပြန့်ကော်ဖီနှင့် သင့်တော်သည့်ဒေသများလည်း ရှိကြောင်းသိရသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် ရွာငံဒေသမှ အထူးတန်းဝင် ကော်ဖီ (Specially Coffee) ကို ထုတ်လုပ်ပြီး ဈေးကောင်းရရှိသဖြင့် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ အကျိုးဖြစ်ထွန်းလျက်ရှိနေကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော်လည်း တောင်သူများ အနေဖြင့် ကုန်ကြမ်းဈေးတက်ခြင်း၊ မြေသြဇာဈေးတက်ခြင်း၊ လောင်စာဆီဈေးတက်ခြင်းစသည့် အခက်အခဲများလည်းရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၄၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအခါ ကော်ဖီဈေးကွက်မှာ အရည်အသွေးကောင်းသော ကော်ဖီစေ့ လှော်ပြီးသား ၁ kg ကို ကျပ် ၃၀၀၀၀ ဈေးနှင့် မြေနိမ့်ကော်ဖီစေ့ ကုန်ကြမ်းဈေးသည် ၁ တန်ကို ကျပ်သိန်း ၇၀ မှ ကျပ်သိန်း ၈၀ ထိ ဈေးရှိပြီး ကုန်းမြင့်ကော်ဖီစေ့ ကုန်ကြမ်းဈေးသည် ၁ တန်ကို ကျပ်သိန်း ၁၂၀ မှ ကျပ်သိန်း ၁၅၀ ထိဈေးပေါက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၄၈။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်သောကော်ဖီကို ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ အင်္ဂလန်၊ တိုင်ပေ(တရုတ်)၊ သြစတြေးလျ၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ယူအေအီး၊ ကနေဒါ၊ လတ်ဗီးယား၊ ဂျာမနီ၊ ကိုရီးယားသို့ တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၄၉။ ကော်ဖီသည် အနံ့အရသာနှင့်ပြည့်စုံပြီး ကော်ဖီတွင်ပါဝင်သော Caffeine သည် လူကို လန်းဆန်းတတ်ကြွစေခြင်း၊ အားအင်ပြည့်ဝစေခြင်း၊ အဆီများကို လောင်ကျွမ်းစေသည်။ နာကျင်ရောင်ရမ်းခြင်းကိုလည်း လျှော့ချပေးနိုင်ခြင်း၊ အတိတ်မေ့ရောဂါ ဖြစ်ပွားနှုန်းကိုလည်း လျှော့ချပေးခြင်း၊ ကင်ဆာဖြစ်ပွားနှုန်းကိုလည်း လျှော့ချပေးခြင်း၊ သတ္တုဓာတ်များကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သဖြင့် အဟာရများစွာ ရရှိပါသည်။

၅၀။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအခါ ကော်ဖီဈေးကွက်မှာ မြင့်မားလာနေပြီး ကုန်ကြမ်းအဖြစ်သာမက တန်ဖိုးမြှင့်ကော်ဖီထုတ်ကုန်များအဖြစ် ရောင်းချပေးနိုင်ပါက ဈေးကွက်ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်သည်။

၅၁။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိသည့် မြန်မာကော်ဖီ (Myanmar Coffee) Brand ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးကလက်ခံကြိုက်နှစ်သက်ပြီး အားပေးရသည့်အထိ ထိုးဖောက်နိုင်အောင် စိုက်ပျိုးသူ တောင်သူကြီးများသည် အရည်အသွေးနှင့် အဆင့်အတန်းမီသော ကော်ဖီမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို ရွေးချယ်၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကော်ဖီလုပ်ငန်းရှင်များက တန်ဖိုးမြှင့်ကော်ဖီများ ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့ကော်ဖီဈေးကွက်ကို ထိုးဖောက်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

ကော်ဖီဈေးကွက်အလားအလာလေ့လာခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

၅၂။ ပထမဦးစွာ ကော်ဖီနှင့်ပတ်သက်လျှင် မြန်မာ့ကော်ဖီအခြေအနေကို ဦးစွာတင်ပြလိုပါသည်။ မြန်မာ့ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်အဆင့်သာ အများဆုံးရှိသည့် အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ဦးလွင်၊ ရှမ်းဒေသများတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသော မျိုးမှာ Coffee Arabica ဖြစ်ပြီး ကရင်ပြည်နယ် သံတောင်ကြီးဖက်မှထွက်သော ကော်ဖီမှာ Coffee Robusta ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရသာမတူညီသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လက်ရှိတွင် ပြည်ပသို့အများဆုံးတင်ပို့နေသော မြန်မာ့ကော်ဖီသည် ပြင်ဦးလွင်နှင့်ရှမ်းတစ်ဝိုက်မှ အာရေဗီးကားမျိုးများဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဘရာဇီးကော်ဖီသည် ဦးဆောင်လျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ တင်ပို့မှုအဆင့်သည် ၆၉/၇၀ ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပြောကြားချက်အရ မြန်မာ့ကော်ဖီသည် အရည်အသွေးအားဖြင့် များစွာကောင်းမွန်သည်ဟု သိရပါသည်။ လက်ရှိပြည်ပတင်ပို့မှုသည် ကော်ဖီအစိမ်းစေ့ Coffee beans အနေဖြင့်သာ တင်ပို့နိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ကော်ဖီမှုန့်ကို ပြည်ပတင်ပို့နိုင်ခြင်းမရှိသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တင်ပို့ရန်လည်း လိုအပ်ချက်များစွာရှိနေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အထွက်နှုန်းနှင့် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကော်ဖီစိုက်ခင်းများထူထောင်ခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်သဘာဝသစ်တောများ ပြုန်းတီးစေသည်ဟူသော အယူအဆလည်းရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သံတောင်ကြီးဖက်မှ ကော်ဖီပင်စိုက်ပျိုးမှုအများစု၏ မြေပိုင်ဆိုင်မှုသည် သစ်တောမြေထဲတွင် ပါဝင်နေသည်ဟု သိရပါသည်။ ပြင်ဦးလွင်ဖက်တွင်မူ ကော်ဖီခြံများသည် မြို့ပြရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာပိုင်မြေများအတွင်း ပါဝင်လာပြီး လူနေထိုင်မှုကျယ်ပြန့်လာသဖြင့် ကော်ဖီတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်မှုနည်းပါးသည်ဟု သိရပါသည်။ ကော်ဖီတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ကော်ဖီပိုမိုထုတ်လုပ်ခြင်းသည် လိုအပ်နေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်းတွင်လည်း ကော်ဖီသောက်သုံးသည့်အလေ့အထ တိုးတက်နေသဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပဈေးကွက်အတွက် ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို တိုးချဲ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်မည့်နည်းလမ်းနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရာတွင် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ကော်ဖီများတင်ပို့နိုင်မည့်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေဖော်ထုတ် ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅၃။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဥရောပ၊ အမေရိကတွင် ကော်ဖီသောက်သုံးမှုပိုမိုများပြားသဖြင့် ထိုဒေသနိုင်ငံများသို့ ပိုမိုတင်ပို့သွားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အာရှတွင် ဂျပန်၊ တရုတ်၊ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ ယူအေအီး၊ ဆော်ဒီအာရေဗျနှင့် ရုရှားနိုင်ငံသို့ တိုးတက်တင်ပို့နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅၄။ တိုးတက်ထုတ်လုပ်တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ကော်ဖီအသင်းအဖွဲ့တို့ ချိတ်ဆက်၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့်နည်းပညာကဏ္ဍ၊ ခူးဆွတ်သည့်နည်းပညာနှင့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်စွာထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာများကို ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ပြည်ပတင်ပို့ရာတွင်

ကူညီဆောင်ရွက်မှုများကို tailor made ပုံစံဖြင့် တစ်ဦးချင်းထိတွေ့ကူညီခြင်း၊ ပြည်ပကော်ဖီပြပွဲများ၊ ကုန်စည်ပြပွဲများနှင့် ပြိုင်ပွဲများတွင်ပါဝင်နိုင်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် စီးပွားရေးသံမှူးများထံမှ ကော်ဖီနှင့်ပတ်သက်သည့် တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ Criteria များကို စုစည်းဖြန့်ဝေပေးခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေအသိပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

Source: ဦးမျိုးသူ